

NOKUTs tilsynsrapporter

Høgskolen i Narvik

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Oktober 2014

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjøres blant annet gjennom å evaluere institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjons kvalitetssystem blir evaluert.

Institusjon:	Høgskolen i Narvik
Sakkyndige:	Professor Roger Säljö (leder), Gøteborgs universitet Student Erin Nordal, Universitetet i Oslo Professor Anne Marte Tronsmo, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Dato for vedtak:	30.10. 2014
NOKUTs saksnummer	11/573

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. System for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik ble evaluert i 2012-2013. Rapporten fra den sakkyndige komiteen konkluderte med at systemet hadde vesentlige mangler, og NOKUTs styret fattet 5. september 2013 vedtak om at systemet ikke ble godkjent. I tråd med retningslinjene oversendte høyskolen dokumentasjon av system og kvalitetsarbeid til NOKUT. Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik besøkte institusjonen 13.–14. mai 2014 og leverte sin rapport 15. oktober 2014.

Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Roger Säljö, professor, Göteborgs universitet (leder)
- Erin Nordal, student, Universitetet i Oslo
- Anne Marte Tronsmo, professor, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Høgskolen i Narvik som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av rapporten fra den sakkyndige komiteen og uttalelsen til rapporten fra Høgskolen i Narvik. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 30. november 2014, hvor følgende vedtak ble fattet:

1. System for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik godkjennes.

Oslo, 30. november 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik i 2012-2013.....	1
1.2	Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik i 2014	3
1.3	Kvalitetssikringssystemet ved Høgskolen i Narvik.....	4
2	Høgskolen i Narviks aktive bruk av kvalitetssystemet og dokumentasjonen av kvalitetsarbeidet	5
2.1	Stimulans til kvalitetskultur ved Høgskolen i Narvik	5
2.2	Utviklingen av et tilpasset kvalitetssikringssystem ved Høgskolen i Narvik.....	8
2.3	Bruk av evalueringer i det systematiske kvalitetsarbeidet.....	11
2.4	Rapportering om systematisk kvalitetsarbeid.....	14
3	Samlet vurdering i lys av evalueringskriteriene	17
3.1	Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur	17
3.2	Mål, plan og ledelsesforankring	18
3.3	Innhenting av dokumentert informasjon om kvaliteten i utdanningen.....	18
3.4	Analyse, vurdering og rapportering.....	19
3.5	Bruk av kunnskapen til kvalitetsforbedring.....	20
4	Konklusjon – har Høgskolen i Narvik et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen?	21
5	Komiteens råd om videre utvikling av kvalitetsarbeidet	22
6	Vedlegg	23
6.1	Program for den sakkyndige komiteens besøk ved institusjonen.....	23
6.2	Den sakkyndige komiteens mandat	24
6.3	Dokumentasjon fra Høgskolen i Narvik.....	25
6.4	NOKUTs evalueringskriterier	26
7	Appendix: Uttalelse til rapport fra sakkyndig komité – Høgskolen i Narvik	27

1 Innledning

1.1 Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik i 2012-2013

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

Systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik (HiN) ble evaluert i 2012-2013 med institusjonsbesøk 15.12.2012 og 18.-19.02. 2013. Rapporten fra den sakkyndige komiteen ble lagt frem for NOKUTs styre den 5. september 2013, og det ble fattet følgende vedtak:

1. Systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik har vesentlige mangler.
2. Høgskolen i Narvik gis en frist på seks måneder til å videreutvikle systemet, gjerne i henhold til komiteens anbefalinger, samt å sende NOKUT dokumentasjon om endringene.
3. Ved mottagelse av dokumentasjonen vil NOKUT iverksette ny evaluering, og på bakgrunn av denne vil NOKUTs styre ta endelig stilling til hvorvidt systemet kan godkjennes.

Vedtaket var i overensstemmelse med anbefalingene i rapporten fra sakkyndig komitee.

Den sakkyndige komiteens begrunnelse for ikke å anbefale å godkjenne systemet for kvalitetssikring av utdanningen var:

Komiteens hovedinntrykk siden NOKUTs forrige evaluering av systemet for kvalitetssikring av utdanningen i 2007, er at systemet ikke har vært i aktiv bruk. Dette er også til dels institusjonens egen konklusjon i de to kvalitetsrapportene som er utarbeidet av høgskolen, og i skrevet fra høgskolens ledelse til NOKUT om status og utfordringer i kvalitetsarbeidet.

I 2006 fastslo (den daværende) komiteen at den hadde tillit til at de deler av systemet som det ikke fantes eksempler på at var tatt i bruk, ville bli tatt i bruk innen kort tid. I 2013 kan komiteen registrere at systemet er restartet før NOKUTs besøk, men at situasjonen er at det fortsatt er et system som i liten grad er tatt i bruk.

Komiteen konstaterer at det utføres mye godt kvalitetsarbeid, men at det ikke er godtgjort at kvalitetssikringssystemet har stimulert til kvalitetsarbeid og fremmet bred deltagelse. Det kvalitetsarbeidet som komiteen har fått kjennskap til under intervjuene og i de to nylig utarbeidede rapportene, er preget av åpenhet, engasjement og forbedringsvilje. Det påbegynte arbeidet med årsrapporter bør fortsette.

Det foreligger en systembeskrivelse på web. Dokumentet er klart og tydelig, og prosesser og fora som inngår i kvalitetsarbeidet er beskrevet. Fra komiteens ståsted er problemet at systemet ikke er tatt i bruk i tilstrekkelig grad. Høgskolen har ikke fått bred erfaring med systemet, og har derfor heller ikke forsøkt å tilpasse systemet til høgskolens egne behov. Ved at systemet reelt tilpasses høgskolen, antar komiteen at eierskap til et systematisk kvalitetsarbeid vil utvikles.

Høgskolens kvalitetssystem peker på mange forskjellige kilder til innhenting av informasjon om kvalitet i studiene som kan benyttes, men komiteen finner at bare deler av dette er fulgt opp i praksis. Høgskolen må styrke studentevalueringene, og generelt sørge for at systematisk innhenting av informasjon følges opp i henhold til eget kvalitetssystem i større grad enn det som er dokumentert.

Informasjonen som systemet har generert, og som er framstilt i de to nylig utarbeidede rapportene, gir etter komiteens oppfatning et godt bidrag til systematisk kvalitetsarbeid. Høgskolen bør arbeide videre med å tilpasse rapportene til egne (strategiske) behov. Høgskolen bør påse at mye av det kvalitetsarbeidet som foregår ved siden av systemet per i dag inngår som en del av systemet.

Vurderingen av system for kvalitetssikring av utdanningen er gjort med utgangspunkt i NOKUTs kriterier. I henhold til disse skal komiteen foreta en helhetlig bedømming av kvalitetssikringssystemet og *institusjonens aktive bruk av det*. Komiteen har funnet at høgskolens kvalitetssikringssystem i liten grad er tatt i bruk.

Kunnskapsdepartementets stiller i sin *forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* krav til kvalitetssikringssystem:

§ 2-1. Krav til kvalitetssikringssystem

(1) Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet.

(2) Kvalitetssikringssystemet skal sikre og bidra til å utvikle kvaliteten i hele utdanningen, inkludert praksisstudier. Systemet skal omfatte alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet inklusive studiets relevans for arbeidslivet.

Et system som i liten grad er tatt i bruk tilfredsstillende på ingen måte disse kravene. Komiteen vil *ikke* anbefale at system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik sett under ett er tilfredsstillende og godkjennes.¹

---

¹ Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik, Rapport fra sakkyndig komite (13.03.2013), s. 17

1.2 Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik i 2014

Den sakkyndige komiteen som har utført ny oppfølgende evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen er: professor Roger Säljö, Göteborgs universitet (leder), professor Anne Marte Tronsmo, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og student Erin Nordal, Universitetet i Oslo. Prosjektleder fra NOKUT har vært seniorrådgiver Gerhard Yngve Amundsen. Det var det ikke mulig å gjennomføre evalueringen med samme komite som sist. To av medlemmene i komiteen ved ny evaluering deltok ikke ved den forrige evalueringen. Høgskolen var informert om endringene i komitesammensetning, og aksepterte disse.

Ved en oppfølgende evaluering besøker komiteen institusjonen kun én gang. Institusjonsbesøket fant sted i perioden 13.-14. mai 2014. Ved besøket hadde komiteen samtaler med studenter fra bachelorstudier (begge avdelinger), studenter fra mastergradsstudier (sivilingeniørutdanningen), representanter fra Læringsmiljøutvalget, studie- og programområdeledere ved bachelorstudier (begge avdelinger), områdeledere, studiekoordinatorer og emneansvarlige (alle fra mastergradsstudier/sivilingeniørutdanningen), dekaner og prodekaner (begge avdelinger), kvalitetskoordinator, studiesjef, kontorsjef og med institusjonens samlede ledelse (rektor, direktør, studiesjef og kontorsjef).

NOKUT har i forbindelse ny evaluering mottatt tre dokumenter fra Høgskolen i Narvik: *Videreutvikling av system for kvalitetssikring ved Høgskolen i Narvik, Kvalitetshåndbok (institusjonens system for kvalitetssikring) og Utdanningskvalitet ved Høgskolen i Narvik. Rapport fra studieåret 2012/13.*

I arbeidet med å gjennomføre en ny evaluering av høgskolens kvalitetssystem har komiteen tatt utgangspunkt i rapporten fra 2013, og de manglene som er påpekt i denne. Komiteen har i den forbindelse vært spesielt opptatt av hvordan *bruk* av kvalitetssystemet og *dokumentasjon* av det systematiske kvalitetsarbeidet nå foregår. Komiteen har i denne oppfølgende evalueringen lagt opp til en bred gjennomgang av det systematiske kvalitetsarbeidet, men den ønsket samtidig å fokusere på utvalgte deler av kvalitetssystemet og det systematiske kvalitetsarbeidet. Komiteen besluttet at det parallelt med den brede gjennomgangen, skulle sees nærmere på det systematiske kvalitetsarbeidet i forbindelse med høgskolens mastergradsstudier/sivilingeniørstudier². Komiteen hadde i sin forrige rapport påpekt at høgskolen burde styrke det systematiske kvalitetsarbeidet i forbindelse med mastergradsstudiene. NOKUT har i den forbindelse mottatt tilleggsdokumentasjon fra HiN: *Utvalgt dokumentasjon som illustrerer bruk av kvalitetssikringssystemet i forbindelse med mastergradsstudier.*

Denne rapporten består av seks kapitler. Kapittel 2 inneholder komiteens vurderinger av utviklingen i bruk av kvalitetssikringssystemet ved høgskolen siden forrige evaluering, kapittel 3 er en samlet vurdering i lys av NOKUTs evalueringskriterier, kapittel 4 inneholder komiteens konklusjon, kapittel 5 komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet og kapittel 6 består av vedlegg til rapporten.

Før rapporten ble avlevert, har institusjonen sett et utkast til rapport for å vurdere eventuelle feil eller misforståelser.

---

² Høgskolen i Narvik tilbyr masterutdanninger i teknologi/sivilingeniørutdanninger innen: data/IT, ingeniørdesign, industriell teknologi, satellitteknologi, elektronikk og integrert bygningsteknologi.

1.3 Kvalitetssikringssystemet ved Høgskolen i Narvik

Høgskolen i Narvik består av to fagavdelinger: Avdeling for teknologi og Avdeling for helse og samfunn, som hver er ledet av en dekan. De to avdelingene tilbyr studier innen henholdsvis ingeniørfag, sykepleie og økonomi på bachelorgradsnivå. Avdeling for teknologi har også seks studietilbud på mastergradsnivå (sivilingeniørutdanninger) og et ph.d.-studium i anvendtmatematikk og beregningsorienterte ingeniøranvendelser. Høgskolen har et relativt omfattende desentralisert og nettbasert studietilbud med studiesteder i Alta, Bodø, Harstad og Mo i Rana. På hjemmesiden fremgår det at høgskolen har en visjon om å være et ledende kunnskapssenter for utvikling i nord, og målene for høgskolens programkvalitet avspeiler dette ved å fremheve at programmene skal holde høy kvalitet og ha relevans for arbeids- og samfunnslivet i landsdelen.

Høgskolen i Narviks kvalitetshåndbok er inndelt i syv kapitler: (1) Bakgrunn og rammeverk for kvalitetssystemet, (2) Kvalitetssystemet ved Høgskolen i Narvik, (3) Kvalitetsmålsetning, (4) Organisasjon og ansvar, (5) Aktiviteter og prosedyrer, (6) Ansvarsfordeling og roller – utdyping og (7) Begreper. Deler av kvalitetshåndboken er revidert i forbindelse med ny evaluering utført av NOKUT.

Kapittel to i kvalitetshåndboken inneholder en beskrivelse av høgskolens kvalitetssystem. Håndboken eksisterer kun som et publisert dokument på høgskolens hjemmesider og dette er eneste offisielle versjon av prosedyrer og beskrivelser for/av det systematiske kvalitetsarbeidet.

Hovedformålet med kvalitetssystemet er i følge kvalitetshåndboken å *skape kontinuerlig kultur for forbedring av studiekvalitet*. Systemet skal både være et kontrollverktøy og det skal stimulere og inspirere til forbedring og utvikling av institusjonen Høgskolen i Narvik. Kapittel to i håndboken inneholder en beskrivelse av selve kvalitetssystemet ved høgskolen. I beskrivelsen avgrenses virkeområdet for systemet til å omfatte all aktivitet som er relatert til studietilbudene og læringsmiljøet ved HiN. Studiekvalitet gis følgende definisjon: *Kvalitet på både læringsprosesser og læringsutbytte slik den fremtrer for studenten, slik den tilfredsstiller anerkjente faglige mål, og slik den gir utdanningene samfunnsmessig relevans*. HiN fokuserer på fire aspekter ved studiekvalitet: emnekvalitet, programkvalitet, rammekvalitet og styringskvalitet, og det er gitt korte definisjoner av disse i kvalitetshåndboken. Til hvert av disse fire kvalitetsaspektene er det angitt årlige aktiviteter som skal sikre høgskolen et kunnskapsgrunnlag om høgskolens studiekvalitet. Hvert av de fire aspektene ved studiekvalitet har angitt informasjon om *hovedaktiviteter, rapportering, prosedyrer og nøkkellindikatorer*.

Det finnes i høgskolens strategiplan for 2012-15 kvalitetsmål for de fire aspektene ved studiekvalitet:

Styringskvalitet: Høgskolen i Narvik skal ha en tydelig organisering med klar arbeidsdeling mellom ulike nivå i organisasjonen, hvor vedtak og tiltak for studiekvalitet har en tydelig ansvars plassering.

Rammekvalitet: Høgskolen i Narvik skal ha et godt helhetlig læringsmiljø med fokus på studentenes trivsel og velferd.

Programkvalitet: Høgskolen i Narvik skal tilby studieprogram med høy kvalitet og relevans for arbeids- og samfunns liv i landsdelen. Studieløpet skal være godt koordinert med en klar progresjon mellom emnene som inngår i studieprogrammet.

Emnekvalitet: Høgskolen i Narvik skal tilby undervisning av høy faglig og høy pedagogisk kvalitet.

I kvalitetshåndboken er det også stor oppmerksomhet på *ansvaret* for det systematiske kvalitetsarbeidet ved høgskolen. To av kapitlene i kvalitetshåndboken er viet temaet. Kapittel to presiserer hvilket ansvar som ligger til styret, rektor, direktør, studiesjef og dekan i det systematiske kvalitetsarbeidet. Kapittel seks i håndboken inneholder en utvidet gjennomgang av ansvar og roller i det systematiske kvalitetsarbeidet. I tillegg til det ansvaret som er redegjort for i kapittel to, beskrives ansvaret for systematisk kvalitetsarbeid for følgende roller: områdeleder, studiekeordinator, emneansvarlig, faglærer, student, studentparlamentets leder, klassetillitsvalgt, Læringsmiljø- og studiekvalitetsutvalg (LMU) og doktorgradsutvalget.

Høgskolen har i forbindelse med ny evaluering utført av NOKUT, revidert deler av kvalitetssystemet. Høgskolen vektlegger at det er utarbeidet nye og detaljerte funksjonsbeskrivelser i faglig linje ved de to avdelingene hvor ansvaret for kvalitetsarbeidet er forankret. Det er også arbeidet med å skape overensstemmelse mellom rollebeskrivelse i kvalitetssystemet og den nye funksjonsbeskrivelsen. Språk og begreper i kvalitetssystemet er oppdatert slik at det nå er på linje med det som benyttes i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Revisjonen av systemet har også vist at det var nødvendig med nye møtearenaer. Endelig peker høgskolen på at det etter gjennomgangen av prosedyrer og beskrivelser i kvalitetssystemet, også er gjort endringer/hensiktsmessige tilpasninger av begrepsbruk, justering av prosedyrer, laget nye prosedyrer og utelatt prosedyrer.

2 Høgskolen i Narviks aktive bruk av kvalitetssystemet og dokumentasjonen av kvalitetsarbeidet

De vurderingene som er gjort i det følgende gjelder bruk av kvalitetssystemet i perioden etter at NOKUT fattet vedtak om at systemet hadde vesentlige mangler. NOKUT ga flere råd om hva høgskolen kunne gjøre for å få i gang det systematiske kvalitetsarbeidet. Innsendt dokumentasjon fra HiN omfatter bl.a. dokumentet *Videreutvikling av system for kvalitetssikring ved HiN*, som er bygget opp rundt de syv rådene som ble gitt i den forrige rapporten.

2.1 Stimulans til kvalitetskultur ved Høgskolen i Narvik

Komiteen konstaterte i rapporten fra 2013 at høgskolen hadde et kvalitetssystem som var publisert og tilgjengelig på nett, og som i seg selv kunne være et godt redskap for systematisk kvalitetsarbeid. Det var imidlertid ikke godtgjort at systemet var i bruk, var integrert i institusjonens kvalitetsarbeid og godt kjent blant ansatte og studenter, og således en viktig del av høgskolens kvalitetskultur. Komiteen etterlyste bredere deltagelse i det systematiske kvalitetsarbeidet og en mer aktiv bruk av systemet.

Den manglende bruken av systemet sammenfalt med et annet aspekt ved høgskolens kultur, nemlig at en stor del av kvalitetsarbeidet foregikk på siden av kvalitetssystemet og i mer uformelle strukturer i hele organisasjonen. I sum ga dette for lite dokumentasjon og for lite transparens i det systematiske kvalitetsarbeidet, og komiteen mente dette resulterte i et dårlig grunnlag for læring i organisasjonen og dermed risiko for manglende institusjonell læring. Dette hadde vært en situasjon som syntes å ha vedvart over mange år og evalueringene både i 2006 og 2012 bekreftet dette. Situasjonen hadde vært preget av den manglende implementering av et kvalitetssystem, liten interesse og lavt engasjement for bruk av kvalitetssystemet. Komiteen registrerte under intervjuene i 2012 at avdeling for helse og samfunn hadde klart bedre kjennskap til og mer erfaring med bruk av kvalitetssikringssystemet, enn hva intervjuene med representanter for avdeling for teknologi kunne tyde på var tilfelle ved denne avdelingen.

Det står i Kunnskapsdepartementets forskrift at kvalitetssikringssystemer er et redskap for *institusjonen* til å skaffe seg informasjon om kvaliteten i utdanningene. Komiteen påpekte at det å bygge opp en organisasjonskultur hvor bruk av et kvalitetssystem står sentralt lenge hadde vært en utfordring for Høgskolen i Narvik.

I høgskolens innsendte dokumentasjon i forbindelse med ny evaluering fremkommer det at det siden forrige evaluering er opprettet et midlertidig kvalitetsutvalg som skal formidle høgskolens forventinger til deltagelse i det systematiske kvalitetsarbeidet til ledere, ansatte og studenter. Ansatte med operativt ansvar for kvalitetssystemet har gjennomført møter med rektoratet og med alle studie- og programområdeledere/studiekoordinatorer. Det er gjennomført åtte møter høsten 2013. På dagsordenen har følgende temaer stått: forankring av kvalitetsarbeidet i organisasjonen, studentevalueringer, revisjoner av emner, innspill til kvalitetsindikatorer, referansegrupper og innspill til programområdet om kandidater til kvalitetspriser (læringsmiljø- og studiekvalitetspris, forskningspris og formidlingspris). I følge høgskolen har møtene vært et godt utgangspunkt for å avdekke hvor de største avvikene fantes mellom kvalitetssystemets krav og høgskolens faktiske praksis. Høgskolen har også hatt kvalitetsarbeidet, samt NOKUTs tilrådinger, på dagsordenen i høgskolestyret, i rektoratsmøter, personalmøter og i høgskolens LMU.

Komiteen kan se at det er tatt i grep i hele organisasjonen for å styrke det systematiske kvalitetsarbeidet ved høgskolen, og at det har vært arbeidet målrettet med å formidle høgskolens forventinger til deltagelse i kvalitetsarbeidet og å skape felles forståelse for verdien av systematisk kvalitetsarbeid. Under intervjuene ved besøket kom dette også tydelig frem. En kunne merke effekten av høgskolens innsats for å skape et bredt engasjement for kvalitetssystemet. Tilbakemeldingene til komiteen var at møtene i arbeidsgruppen hadde vært positive. Flere som ble intervjuet fremhevet at arbeidet hadde vært praktisk rettet. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og administrativt ansatte deltok i en bred og konkret dialog som i sum har fungert veldig godt og skapt forståelse for, og ga logisk sammenheng til, det systematiske kvalitetsarbeidet. Begge fagavdelinger hadde deltatt, og gode diskusjoner om muligheter og begrensninger i systematisk kvalitetsarbeid hadde funnet sted mellom fag og administrasjon.

Det synes å ha eksistert en motsetning mellom administrasjonen og de to fagavdelingene i det systematiske kvalitetsarbeidet. Flere fremhevet at møteaktiviteten var med på å skape en felles forståelse for muligheter og begrensninger i arbeidet og dermed å bygge bro over motsetningene. Komiteen vil trekke frem som positivt at høgskolen har klart å stimulere til engasjement og positivitet, og kan klart se at institusjonen arbeider med å skape en kvalitetskultur med utgangspunkt i egen organisasjon og tilpasset egne behov. Komiteen mener å registrere at det er påbegynt en kulturendring i organisasjonen. Det kom frem under intervjuene at faglige og administrative enheter ser verdien av tettere og mer målrettet samarbeid, hvor kvalitetskoordinatoren spiller en viktig rolle i denne prosessen mellom fag- og administrasjonsavdeling. Høgskolen oppfordres til å beholde tydelig oppmerksomhet og engasjement i dette arbeidet, og det blir viktig fremover å fremlegge resultater som kan knyttes til kulturendringene, slik at motivasjonen kan styrkes og holdes oppe.

At institusjonen tar et ansvar for utviklingen og styrkingen av en kultur for systematisk kvalitetsarbeid, fremkommer også tydelig i tilsendt dokumentasjon. Som beskrevet ovenfor, bekreftet intervjuene de erfaringene som dokumentasjonen omtaler og beskriver. Høgskolens øverste ledelse fremhevet ved forrige evaluering at kvalitetskulturen skulle sikres og bygges opp gjennom linjeledelsen i organisasjonen. For å sikre at dette gjennomføres, har høgskolen revidert funksjonsbeskrivelsene i

faglig linje ved høgskolens to avdelinger. Ideen var at dette ville bidra til at ansatte fikk en styrket forståelse for og bedre kjennskap til institusjonens forventinger til deltagelse i systematisk kvalitetsarbeid. Rollebeskrivelsen i kvalitetssystemet er nå i overensstemmelse med funksjonsbeskrivelsen. Komiteen mener dette er et godt tiltak, som vil styrke det systematiske kvalitetsarbeidet, sikre en forankring i organisasjonen og skape grunnlag for at kvalitetsarbeidet fremover gis oppmerksomhet.

Komiteen mener det er viktig at resultatene av endringen i organisasjonen og i det systematiske kvalitetsarbeidet synliggjøres og formidles fra institusjonsledelsen til studieledelsen og til ansatte og studenter. Dette krever en tydelig tilbakemeldingssløyfe. Komiteen er sikker på at tilbakemeldinger vil styrke motivasjonen for det arbeidet som pågår i organisasjonen.

Studentene fra både bachelor- og masterstudiene trekker frem som viktig at deres deltagelse i kvalitetsarbeidet er sikret gjennom studentevalueringer, og at de også har en «Klar melding»-tjeneste som er anonym og tilgjengelig. Studentene føler seg «generelt tatt på alvor» og som likeverdige deltagere i det systematiske kvalitetsarbeidet. Det studentene under intervjuene trakk frem som aller viktigst for studiekvaliteten, var at lærerkrefter er lett tilgjengelige for spørsmål og innspill, og at det er en politikk for åpne dører ved høgskolen. Studentene som ble intervjuet fremholdt at den uformelle atmosfæren var noe positivt. Komiteen mener det er bra at undervisning og læring foregår også innenfor uformelle rammer. Noen av deltagerne under intervjuene mente å registrere at det som følge av at høgskolen vokser i antall studenter, var blitt stadig mindre utbredt at undervisning, læring og kvalitetsarbeid foregikk innenfor uformelle strukturer.

Lederen av studentparlamentet (SPiN) er en som studentene kontakter ved innspill til høgskolen i mange forskjellige saker, også saker som angår kvaliteten i utdanningen. Ved forrige komitebesøk fremsto SPiN som en del av et uformelt system. Lite av det som ble tatt opp i forbindelse med studie- og utdanningskvalitet gjennom SPiN var dokumentert, men mange henviste likevel til SPiN som en viktig instans i kvalitetsarbeidet. I kvalitetshåndbokens oversikt over ansvarsfordeling og roller i kvalitetsarbeidet, har Studentparlamentets leder følgende beskrivelse i siste versjon: «har ansvar for at det oppnevnes tillitsvalgte i alle klasser. SPiN skal bidra med informasjon til studentene rundt kvalitetsarbeid.».

Selv om komiteen er positiv til at kvalitetsarbeid *også* foregår i uformelle strukturer rundt det studienære kvalitetsarbeidet, oppfordrer komiteen HiN til å påse at viktige kvalitetsspørsmål/-saker blir dokumentert, og ikke forblir værende udokumentert. Komiteen har merket seg at «Klar melding» er kjent blant studentene i større grad enn sist, og studentene svarte på direkte spørsmål om det fantes muligheter for anonymitet ved vanskeligere spørsmål/klagemål, at det var god anledning til dette gjennom «Klar melding». Studentene oppfattet at klager på forskjellige forhold ble rettferdig behandlet og godt dokumentert gjennom meldingstjenesten. Lærings- og miljøutvalget (LMU) har ansvaret for å gjennomgå innrapporterte meldinger i «Klar melding»- systemet, og intervjuene bekreftet at meldingene behandles i utvalget.

LMU er tillagt en annen sentral rolle i høgskolens systematiske kvalitetsarbeid. Utvalget skal ved siden av lovpålagte saker, også bli forelagt den årlige kvalitetsrapporten for kommentarer og innspill. Hverken fra det innsendte materialet eller under intervjuene ble det klart for komiteen at utvalget arbeidet med kvalitetsrapporten, og at det på en tydelig måte representerer ansatte og studenters interesser med diskusjoner og innspill rundt rapporten. En mulig forklaring, som støttes av det som

fremkom under intervjuene, er at ansatte og studenters interesser/synspunkter blir ivaretatt av rapportens utarbeidelse i linjen. Oppgaven som institusjonelt kvalitetsutvalg er dermed fortsatt noe uklart, og bidrag til den årlige kvalitetsrapporten har begrenset seg til å videreformidle lovpålagte LMU-resultater. Høgskolen bør fortsette å videreutvikle LMU som et slikt institusjonelt kvalitetsutvalg, ha fokus på at det har sentrale oppgaver og sørge for at det er godt nok kjent for de ansatte og for studentene.

Høgskolen skriver i dokumentasjonen at det er planlagt aktivitet mot studentene for å klargjøre forventinger til deres deltagelse i det systematiske kvalitetsarbeidet videre fremover. Denne informasjonen er formidlet gjennom *Itslearning*- plattformen. Planen er å motivere til studentevalueringer, omtale informasjonskanaler for tilbakemeldinger og å skape bevissthet om studentdemokratiets rolle. Kultur for systematisk kvalitetsarbeid skapes også ved å gjennomføre planer. For Høgskolen i Narvik er det viktig å realisere planene om å styrke motivasjonen for evalueringer som et ledd i å skape en kvalitetskultur. Komiteen oppfattet at høgskolen var passiv i forhold til å benytte resultatene fra NOKUTs studiebarometer til å skape systematisk kvalitetsarbeid. Barometerets offentlige informasjon gir mange muligheter for sammenligninger både internt mellom programmer og eksternt mot andre læresteders programmer.

En kunne forventet at høgskolen hadde hatt et aktivt forhold til Studiebarometeret, men det var lite kjent i kvalitetsutvalget og generelt blant studenter, ansatte og ledelse. Dette finner komiteen overraskende, at en i en organisasjon som arbeider med å styrke kulturen for systematisk kvalitetsarbeid var lite opptatt av Studiebarometeret og av å ta stilling til de resultater som fremkommer der.

Komiteen har fått seg forelagt mye dokumentasjon om det systematiske kvalitetsarbeidet i forbindelse med høgskolens seks mastergradsstudier/sivilingeniørutdanninger. Høgskolen har tilbudt disse studiene i mange år og også på engelsk fra 2010. Høsten 2013 er det registrert 200 studenter ved høgskolens mastergradsstudier/sivilingeniørutdanninger, hvilket utgjør 13 % av høgskolens studenter³. Komiteen mener det må på plass en tydeligere kultur for systematisk kvalitetsarbeid rundt sivilingeniørstudiene.

Høgskolen har nylig fått akkreditert et ph.d.- studium i anvendt matematikk og beregningsorienterte ingeniøranvendelser, og i følge kvalitetsrapporten for 2012/13 fra avdeling for teknologi skal studiet tilbys fra høsten 2013. Dette er høgskolens eneste ph.d.-studium, og kan komme til å påvirke det systematiske kvalitetsarbeidet og kvalitetskulturen ved høgskolen. Komiteen ser imidlertid få spor av dette i dokumentasjonen i forbindelse med det systematiske kvalitetsarbeidet for sivilingeniørutdanningene. Komiteen mener det vil være et potensiale for å styrke kvalitetsarbeidet i, og å tilføre verdifulle impulser til, særlig mastergradsstudiene ved å kople disse studiene, og utviklingen av dem, tydeligere til ph.d.-studiet.

2.2 Utviklingen av et tilpasset kvalitetssikringssystem ved Høgskolen i Narvik

Grunnlaget for å utarbeide et tilpasset kvalitetssystem er bl.a. at det foreligger eierskap til systemet i organisasjonen. Rapporten fra forrige evaluering påpekte at det var uklart hvordan og i hvilken grad eierskapet til og forankringen av systemet i organisasjonen var. Et faktum som også var erkjent av

³ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

høgskolen selv. Den manglende tilpasningen av kvalitetssystemet skyldtes i hovedsak to forhold: at systemet ikke var i bruk og at systematisk kvalitetsarbeid ikke ble dokumentert. Dette medførte lav grad av bevissthet om verdien av kvalitetssystemet, lav eierskapsfølelse og et lite aktivt forhold til å tilpasse systemet til egne behov. Denne passiviteten ble etterhvert forsterkende for fremmedfølelsen i forhold til kvalitetssystemet, og kan ha medvirket til at engasjementet for å utvikle systemet var fraværende. Komiteen poengterte også at systemet i følge høgskolens egen systembeskrivelse skulle gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering. Høgskolen hadde således ikke fulgt opp intensjonene i eget kvalitetssystem. Som en følge av dette kan en se at institusjonen ikke hadde gjort regelmessige tilpasninger og utvikling av systemet. Komiteen mente å observere at systemet hadde blitt restartet flere ganger, men ikke kontinuerlig utviklet i takt med høgskolens behov.

Hvori ligger tilpasningen og systemutviklingen i dag? Høgskolen fremhever for det første at den revisjonen og tilpassingen av kvalitetssystemet som nå foregår, er en omfattende prosess med mange involverte parter. Grunntanken er at systemets nytteverdi og muligheter skal tydeliggjøres for brukerne av systemet. Høgskolen har i dette arbeidet valgt å legge vekt på en grundig gjennomgang og revisjon av rollebeskrivelsen i det systematiske kvalitetsarbeidet. Dette har foregått parallelt med revisjonen av funksjonsbeskrivelsen. Høgskolen fremhever at justeringer i rollebeskrivelsene har sikret en god forankring av kvalitetsarbeidet blant de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.

I dokumentasjonen som NOKUT har mottatt fremgår det av kvalitetshåndboken at både kapittel fire (Organisasjon og ansvar) og kapittel seks (Ansvarsfordeling og roller – utdyping) er viet ansvar og roller i det systematiske kvalitetsarbeidet. Komiteen vil bemerke at beskrivelsen av ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet kan forenkles ved å slå sammen kapittel fire og seks til ett kapittel. Grunnen til å holde dem adskilt synes å være at kapittel fire tar for seg *stillinger* i organisasjonen, mens utdypingen også inkluderer *roller* i kvalitetsarbeidet som en har utover egen stilling. Kapittel fire tar for seg avgrensningen av ansvaret i kvalitetsarbeidet for styret, rektor, direktør, studiesjef og dekan, mens kapittel seks i tillegg utvider oversikten med områdeleder, studiekoordinator, emneansvarlig, faglærer, studenten, studentparlamentets leder, klassetillitsvalgt, LMU og doktorgradsutvalget.

Et viktig element i revisjonen av rollebeskrivelsen i kvalitetsarbeidet var at det ble klargjort hvilket ansvar som kunne delegeres videre i organisasjonen og hvilket ansvar som ikke kunne delegeres. Det er særlig lagt vekt på rollebeskrivelsen for dekanene, som er vedtatt i styret. Den er vedtatt som gjeldende for begge avdelinger, men også med et større tillegg for dekanen ved avdeling for teknologi. Det er presisert at dekanen har et overordnet ansvar for alle studieprogram ved avdelingen, og dekanen har et overordnet ansvar for at avdelingens studietilbud driftes i henhold til høgskolens kvalitetssystem. I rollebeskrivelsen presiseres i detalj hva dette innebærer, bl.a. ansvar for ressursforvaltning og lokale strategier, ansvar for samarbeid med eksterne parter slik som industri, akademia osv., samt å sørge for at grunnlaget for beslutninger og prioriteringer er tilstrekkelige. Dekanen leverer årsrapport fra avdelingen til direktør.

Det fremgår av beskrivelsene at koblingen mellom kvalitetsarbeid og høgskolens strategi er et særlig ansvar for styret og dekanene, hvor sistnevnte har et ansvar for at studietilbudene skal være i henhold til høgskolens strategi og at det utvikles lokale strategier. Komiteen har merket seg at målene i strategiplanen for 2012-15 når det gjelder de fire aspektene ved studiekvalitet (styringskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet og emnekvalitet) er generelle, og mangler kobling til egen virksomhet. Komiteen mener målene kunne spisses og tydeligere tilpasses virksomheten og dermed gi kvalitetsarbeidet strategisk karakter.

Direktør og studiesjef har et tydelig ansvar for selve kvalitetssystemet; direktøren for at systemet er i samsvar med gjeldende krav og retningslinjer for KS-systemer nasjonalt, og studiesjefen for de operative sidene ved systemet. Studiesjef foreslår endringer av systemet, og direktør godkjenner endringer i henhold til lover og forskrifter. Rektors rolle i det systematiske kvalitetsarbeidet er å påse at KS-systemet fungerer i forhold til styrets målsetninger. Rektor fremmer også saker til høgskolestyret om revisjon/oppdatering av kvalitetssystemet.

Områdeleder, studiekoordinator, emneansvarlig, faglærer, studentparlamentets (SPiN) leder, klassetillitsvalgte og LMU har alle sammen mindre overordnede roller som er mer direkte tilknyttet studietilbudene og det studienære kvalitetsarbeidet. Områdeleder er en samlebetegnelse på funksjonene programområdeleder og fagområdeleder. Et område kan bestå av flere studieprogram. Områdeleder er faglig leder for et område. Studiekoordinatoren har et operativt ansvar for studiekvalitet i et program/studietilbud, og skal følge opp planlegging, gjennomføring, evaluering, revidering og rapportering for det enkelte program/studietilbud. Helt tilsvarende dette har emneansvarlig et operativt ansvar for det aktuelle emnet.

Komiteen konstaterer at modellen for arbeidsdeling er godt gjennomarbeidet, men ser samtidig at det er mange som har oppgaver i kvalitetsarbeidet slik det nye kvalitetssystemet er utformet. Komiteen har sett noen eksempler på at deler av den tydeliggjorte arbeidsdelingen i kvalitetsarbeidet er i virksomhet. Men det er for tidlig å trekke noen konklusjoner basert på det materialet komiteen har hatt til rådighet. Det er viktig at arbeidet forankres og drives konsekvent, og at de respektive aktørene forstår sitt bidrag til helheten. Under intervjuene var oppfatningen blant flere at arbeidsdelingen var bygget på en flat struktur. Utfordringen er å få systemet til å fungere i tråd med intensjonene.

Høgskolen har to sentrale utvalg som har roller i det systematiske kvalitetsarbeidet. Dette er LMU og det nyopprettede doktorgradsutvalget. LMU skal ifølge ansvarsfordelingen i kvalitetshåndboken være rådgiver for høgskolestyret og dekanene i spørsmål som gjelder studiekvalitet og læringsmiljø. Komiteen mener den rådgivende rollen er en viktig oppgave, men har ikke sett eksempler på dette i den tilsendte dokumentasjonen. Det fremkom heller ikke noe under intervjuene som støtter at slik rådgiving finner sted. LMU bør følge opp også denne oppgaven. Doktorgradsutvalget rapporterer til dekan, og har det faglige ansvaret for gjennomføringen av doktorgradsutdanningen i henhold til gjeldende ph.d.-forskrift ved HiN. Det er ikke dokumentert aktivitet i utvalget, og dette skyldes kanskje at høgskolen ennå ikke har startet opp det nye ph.d.-studiet. Utvalgets oppgaver og rolle er kort beskrevet i kvalitetssystemet. Utvalget har faglig ansvar for gjennomføring av doktorgradsutdanningen, og skal rapportere til dekan. Komiteen forutsetter at det vil være aktivitet i utvalget så snart det er tatt opp kandidater til ph.d.-utdanningen.

Ut over gjennomgangen av ansvar og roller i det systematiske kvalitetsarbeidet, har høgskolen hatt en gjennomgang av samtlige prosedyrer og beskrivelser i systemet, og foretatt en rekke endringer som i sum også bidrar til å tilpasse systemet til høgskolens behov. Endringer er bl.a. gjort i prosedyrer for:

- studentevaluering av emner: åpning i prosedyren for å gjennomføre sluttevaluering av emner hvert tredje år (for å motvirke evalueringstretthet blant studentene)
- å skrive emnerapport
- utarbeidelse av nye retningslinjer for å klage på undervisningen (ny)
- evaluering av studieprogram (laget nye retningslinjer)

- brukerundersøkelser (som tidligere ble gjort i samarbeid med den nå nedlagte studentsamskipnaden i Narvik) som er tatt ut av kvalitetssystemet da den overlapper med flere andre elementer i dokumentasjon og datainnhenting. Bl.a. ønsker høgskolen å motivere til deltagelse i NOKUTs studiebarometer, i stedet for å lage egne brukerundersøkelser.
- oppdatert aktivitetskalender i kvalitetssystemet
- revisjon av KS-systemet (ny). (Skal også sikre at systemets historikk blir arkivert.)
- kvalitetsindikatorer (for rammekvalitet, programkvalitet og emnekvalitet). Disse er tydelig knyttet til høgskolens måltavle (for 2014), og det er tatt med flere indikatorer etter innspill fra kvalitetsgruppen.

Komiteen kan se at høgskolen har tatt arbeidet med tilpassing av kvalitetssystemet på alvor, og at det samtidig vektlegges å bygge opp en kvalitetskultur ved å knytte tilpassingen av systemet til et tett samarbeid med viktige aktører i det systematiske kvalitetsarbeidet. Forankringen i ledelsen er tydeliggjort, og med det blir institusjonens ansvar tydeligere. Både de ansatte i faglig linje, i administrasjonen og studentene har deltatt i arbeidet med tilpassingen. Medvirkningen har vært bred i dette arbeidet, med forankring i styret og institusjonens ledelse, og komiteen registrerte under intervjuene tilslutning fra ansatte og studenter til at prosessen med å tilpasse kvalitetssystemet var konkret, relevant og nyttig. Svarene som fremkom under intervjuene indikerer at eierskapsfølelsen til systemet er styrket, og komiteen mener dette er et godt grunnlag for det videre kvalitetsarbeidet ved høgskolen.

For de fleste av endringene i prosedyrer var det ved besøket ikke noen praktiske resultater å vise til. Komiteen er blant annet kritiske til lavere frekvens for sluttevalueringer og mener dette kan slå ut negativt for nytten av disse evalueringene.

Resultatene av tydeliggjøringen av roller og ansvaret i kvalitetsarbeidet er ennå ikke klare. Og komiteen er spent på hvilke resultater arbeidet vil gi på lengre sikt. Det er ikke fremhevet av institusjonen selv hvilke resultater som forventes av dette arbeidet spesielt. Høgskolen må derfor sikre at det kvalitetssystemet som er under utvikling, og som representerer en stor investering i tid og andre ressurser, blir relevant for høgskolens kvalitetsarbeid. I den forbindelse er komiteen opptatt av at høgskolen må arbeide videre med å integrere målene for institusjonen tydeligere i kvalitetssystemet. Dette vil kunne være et bidrag til ytterligere tilpasning av systemet til høgskolens virksomhet. Det er komiteens oppfatning at rapporteringskjedens størrelse må være tilpasset høgskolen, og det blir viktig å ta hensyn til dette ved videreutvikling av kvalitetssystemet.

2.3 Bruk av evalueringer i det systematiske kvalitetsarbeidet

Komiteen påpekte i den forrige rapporten at systematisk innhenting av informasjon fra flere kilder i institusjonenes kvalitetsarbeid var mangelfullt dokumentert. Dette mente komiteen kunne være en indikasjon på at både sluttevalueringer og underveisevalueringer av emner ikke fungerte tilfredsstillende, og komiteen mente hovedbildet var at det ikke ble innhentet tilstrekkelig informasjon fra studentene om kvaliteten i hverken emner eller studieprogram. Evaluering av hele studieprogram fantes det heller ingen dokumentasjon av. Det ble pekt på forskjellige årsaker til denne situasjonen: lav oppslutning om studentevalueringene, tekniske utfordringer med det elektroniske evalueringssystemet og til dels manglende gjennomføring av evalueringer. Dette gav ikke tilstrekkelig bredde og systematikk i emne- og programevalueringer mente komiteen. Hverken studenter eller læreres

oppfatning av kvalitet i emner og programmer ble ivaretatt i tilstrekkelig grad, og mulighetene for institusjonell læring var dårlige. Et av komiteens råd til høgskolen var derfor at HiN måtte sørge for å ha «stor oppmerksomhet på å få i gang studentevalueringer som gir reell informasjon fra studenter om utdanningskvalitet», og den påpekte også at høgskolen burde gjennomføre evalueringer av hele studieprogram.

HiN redegjør for hvordan de særlig har fokusert på å forplikte ansatte og studenter til å delta i evalueringene, gi informasjon om resultatene av evalueringene til både studenter og ansatte, og å tilpasse innholdet i og formen på evalueringene bedre til dagens studentmasse. Det er også gjort tekniske endringer i rapporteringssystemet, og spørsmålene til studentene er revidert. Intern kartlegging av innhold i høgskolens egne mastergradsstudier er også påbegynt, og tenkt som et grunnlag for å evaluere hele masterstudier.

Høgskolen i Narvik har valgt å utbedre og oppgradere dagens interne evalueringssystem, og peker på at den har gjort tekniske tilpasninger for å nå frem til studenten. Høgskolen fremhever at det også er gjort tilpasninger, etter behov fra vitenskapelig ansatte, slik at evalueringsdata bedre kan skille mellom en stadig mindre homogen studentgruppe, med økende antall nett- og eksterncampusstudenter. Prosedyren for emneevaluering er justert, og det er presisert at emneansvarlig lærer har et ansvar for å informere studentene om gjennomføring og betydningen av evalueringsvirksomheten. Resultatene så langt tyder på økende deltagelse og oppmerksomhet omkring evalueringene. Det formidles i rapport for studieåret 2012/13 at svarprosenten på studentevalueringene er stigende, men at den fortsatt ikke er på et tilfredsstillende nivå.

Evalueringstrettheten, som er en utfordring høgskolen deler med flere andre læresteder, har vist seg utfordrende å gjøre noe med. Særlig gjelder dette når den har fått feste seg over tid uten at det er iverksatt noen tiltak. Det finnes ikke en enkel fremgangsmåte for hvordan en løser denne utfordringen, men flere andre læresteder har påpekt at Studiebarometeret har stimulert til deltagelse i evalueringsarbeidet, og høgskolen bør vurdere å utnytte potensialet i barometeret til å styrke motivasjon for evalueringer.

Kapittel fem av kvalitetshåndboken inneholder flere rutiner og aktiviteter for å evaluere henholdsvis emnekvalitet og programkvalitet. For emnekvalitet er det lagt opp til å gjennomføre sluttevalueringer av alle nye emner og deretter minst hver tredje gang emnet tilbys. Sluttevalueringer er skriftlige og skjer ved hjelp av ulike verktøy (Itslearning, Questback, papirskjema). Underveis-/midtveisevalueringer av emner skal gjennomføres på alle emner, men det er opp til emneansvarlig å bestemme hvordan dette gjennomføres. Komiteen har sett eksempler på emneevalueringer på mastergradsstudier, og under intervjuene med både bachelor- og mastergradsstudentene ble det bekreftet at det hadde vært gjennomført emneevalueringer. Komiteen er tilfreds med den dokumentasjonen som foreligger, og med de tilbakemeldingene som studenter og lærere kom med under intervjuene.

Emneevalueringer har i det justerte kvalitetssystemet en lavere frekvens enn tidligere, for ikke å skape ytterligere evalueringstretthet, og lærerne var tilfreds med dette. Komiteen er usikker på om dette er et godt tiltak, og det er en risiko for at det kan gjøre sluttevalueringene mindre nyttige for institusjonen. Det fremkom under intervjuene at den muntlige midtveiseevalueringen er viktig, og den gjennomføres hver gang emnet undervises. Dette gir et godt grunnlag for å evaluere studiet, i følge de ansvarlige for emner og studier. Eksempler på resultater som følge av evalueringene er pensumjusteringer i emnet,

endring i timeplan, endret rekkefølge av emner, endret evalueringsform i noen emner og justerte eksamensdatoer. Komiteen mener dette er relevant kvalitetssikrings- og utviklingsarbeid, og antar at kvalitetssirkelen sluttet nede i fagmiljøet, og at det er forklaringen på at det er lite informasjon om virksomhetsmålet emne kvalitet i årsrapporten. En mulighet høgskolen kan vurdere er å slå sammen rapporteringen om emne- og programkvalitet i årsrapporten, og se emneevalueringene i sammenheng med programevalueringene. Det er dokumentert en rekke emneevalueringer også på mastergradsnivå, både utført som muntlige midtveisevalueringer og skriftlige sluttevalueringer, og det er fremlagt relevante emnerapporter utarbeidet av studiekoordinator.

Under intervjuene kom det klart frem at både studenter og lærere er kjent med begge typene av emneevalueringer. Studentene som ble intervjuet bekreftet at evalueringer følges opp påfølgende semester, og det ble gitt flere eksempler på hvordan innhentet informasjon i studentevalueringene har blitt brukt til forbedring.

Kvalitetssystemet gir informasjon om kilder for å innhente informasjon om kvalitet i hele studietilbud/program. En målsetning for studieprogrammene er at de skal være godt koordinert og at det skal være en klar progresjon mellom emnene i programmet. I følge kvalitetssikringssystemet skal det gjennomføres evalueringer av hele program/studietilbud minst hvert sjette år, og det er dekanenes ansvar å sørge for dette. Det er fremlagt interne vurderinger av ett mastergradsprogram som helhet (v/områdeleder), og det foreligger videre planer for emneevalueringer for de neste årene innen noen av programområdene. Komiteen kan imidlertid konstatere at det utover planarbeid, ikke er gjennomført slike evalueringer av hele bachelor- eller masterstudier ved HiN. Under intervjuene ble det fremholdt at bachelorstudiene som tilbys ved høgskolen er rammeplanstyrte, og at det har vært nasjonale endringer/justeringer i disse nylig, noe som har medført at studietilbud som både sykepleie- og ingeniørstudiene, er gjennomgått og revidert nylig. Høgskolen melder at den har planer om evaluering av studieplan/fagplan for bachelorstudier så snart det er hensiktsmessig. Når det gjelder høgskolens seks mastergradsstudier er det igangsatt spredt forarbeid forut for planlagte evalueringer av disse. Det er besluttet at masterstudiet i integrert bygningsteknologi skal evalueres, men komiteen kunne under institusjonsbesøket konstatere at det ikke kan dokumenteres at arbeidet er kommet særlig langt. Om masterstudiet i industriell teknologi rapporteres det å være utført en mindre justering og oppdatering av studieplanen, men komiteen kan ikke se at dette er gjort på bakgrunn av evaluering eller annen systematisk innsamling av informasjon. Det foreligger også planer om å evaluere masterstudiet i satellitteknologi, men arbeidet er ikke påbegynt.

Som svar på at høgskolen var kommet kort når det gjaldt å evaluere hele masterstudier, ble det fremholdt under intervjuene at høgskolen ikke selv hadde akkrediteringsfullmakter på mastergradsnivå til å gjennomføre større endringer, og at det dermed ikke var fruktbart å evaluere studietilbudene. Komiteen mener dette er en passiv holdning, og den kan svekke kvalitetsutviklingsarbeidet for sivilingeniørstudiene. Høgskolen har som følge av det nylig akkrediterte ph.d.-studiet fått ytterligere utvidede fullmakter til å foreta endringer i mastergradsstudier som ligger under fagområdet til ph.d.-studiet⁴.

Komiteen vil nok en gang understreke at det er viktig at høgskolen gjennomfører evalueringer av masterstudiene, og at det etter mange års drift av masterstudiene/sivilingeniørutdanningen ville være nærliggende å høste erfaringer fra dette med tanke på videre kvalitetsutvikling av studiene. Dette kan

---

⁴ I følge Lov om Universiteter og høyskoler § 3-3 *Faglige fullmakter*, er det fastsatt at høyskoler «innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, bestemmer de selv hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, (...)».

være interessant også i lys av at godkjenningene av studiene ble gitt for mange år siden, at det fremholdes som viktig for høgskolens profil at disse programmene finnes, og at høgskolen nylig har fått akkreditert et ph.d.- studium innen et beslektet fagområde. Dette aktualiserer en grundig og ekstern kvalitetsgjennomgang av programmene. Avdeling for helse og samfunn har planer om å etablere nye masterstudier, til dels i samarbeid med andre læresteder, og overføring av erfaringer fra mange års drift og utvikling av masterstudiene ved avdeling for teknologi kan være nyttige også i denne sammenheng.

2.4 Rapportering om systematisk kvalitetsarbeid

Den forrige rapporten fra den sakkyndige komiteen slo fast at høgskolen rapporterte regelmessig om studiekvalitet til Kunnskapsdepartementet i «Rapport og planer», men at den årlige interne kvalitetsrapporten ikke hadde vært laget på mange år, før det forut for NOKUTs evaluering i 2012-13 ble utarbeidet en større samlerapport for studieårene 2009-11. Den sakkyndige komiteen anbefalte høgskolen å fortsette det påbegynte arbeidet med årlige kvalitetsrapporter og tilpasse denne til egne behov. Det er utarbeidet en rapport om utdanningskvalitet for studieåret 2012-13.

I den forrige rapporten (NOKUT) var komiteen kritisk til at det ikke hadde vært utarbeidet årlige kvalitetsrapporter. Slike rapporter kan holde institusjonen informert om egen utdanningskvalitet, dokumentere bruk av kvalitetssystemet, sikre at det både er utført og dokumentert gjennomførte analyser og vurderinger av utdanningskvalitet, og gi retning til institusjonens videre utvikling av utdanningskvalitet. Sett i sammenheng med at høgskolens øvrige kvalitetsarbeid i liten grad var dokumentert og til dels usystematisk, var savnet av en egen kvalitetsrapport merkbart. Fordelen med en slik rapport er at den kan gi høgskolen skjerpet oppmerksomhet om egen utdanningskvalitet og systematisk kvalitetsarbeid, og skaper en god oversikt over analyser, drøftinger og tiltak.

Det er de siste årene utarbeidet slike kvalitetsrapporter, og høgskolen har systematisert arbeidet ytterligere ved å konkretisere gangen i rapporteringssystemet. Det er for det første knyttet an til når rapporten må fremlegges for styret. Det er for det andre laget en enkel fremstilling av rekkefølgen og typen av bidrag til den årlige rapporten om utdanningskvalitet. Det starter med utarbeiding av emnerapporter på basis av studentevalueringer, og følges opp videre med rapport fra studiekoordinator, rapport fra områdeleder, rapport fra avdeling, og avsluttes med årlig rapport om utdanningskvalitet. Alle aktører har fått tydelige tidsfrister som skal overholdes. Høgskolen understreker at en har valgt denne modellen for rapportering, slik at fokus for utdanningskvalitet legges i den faglige linjen. Intervjuene med de ansatte som deltok i utarbeiding av rapporten bekreftet at modellen synes å fungere godt. Tilbakemeldingene under intervjuene gikk ut på at arbeidet med å rapportere fremsto som relevant og gav anledning til en større grad av systematikk i kvalitetsarbeidet.

Årsrapporten for 2012/13 bygger på innsamlet informasjon fra evalueringer, benytter indikatorer og tallmateriale og redegjør for mål og forslag til tiltak som skal gjennomføres for å utvikle og sikre utdanningskvalitet. Årsrapporten har en hoveddel og i tillegg er begge avdelingenes rapporter vedlagt.

Hovedrapporten innleder med en oppsummering av mål og tiltak ved avdelingene, og komiteen mener dette gir en fin oversikt over planlagte tiltak for å styrke utdanningskvaliteten. Det er viktig at styret og institusjonsledelsen neste år vurderer resultatene av de tiltakene som er blitt prioritert, og følger opp med tilbakemeldinger til organisasjonen. Styret og ledelsen kan også vurdere å gi direkte bestillinger som en del av det oppfølgende arbeidet med rapporten. Komiteen vil oppfordre høgskolen til å styrke hoveddelen av rapporten, og særlig sørge for at det tydeligere fremkommer om høgskolen når sine mål

for utdanningskvalitet. Deretter inneholder hovedrapporten kapitler som omhandler: styringskvalitet, program- og emne-kvalitet, rammefaktorer (rammekvalitet) og læringsmiljø og kvalitetsarbeid. Komiteen mener hovedrapporten samlet fremstår som oversiktlig, relevant og informativ. Den drøfter og analyserer de forskjellige temaene i varierende grad og omfang. I lys av den betydningen høgskolen har tillagt en tydelig organisering og arbeidsdeling i kvalitetsarbeidet, og det å skape en kvalitetskultur hvor kvalitetssystemet står sentralt, fremstår teksten og rapporteringene om «styringskvalitet»⁵ derimot som både kort og lite informativ. Høgskolen bør vurdere om den vil sette noen mål og indikatorer som setter den i stand til å vurdere måloppnåelse innen området styringskvalitet. Temaet emne- og programkvalitet har i sum en mer omfattende tekst, det oppgis resultater på flere indikatorer og informasjonen er fyldigere. Komiteen savner imidlertid en tydeligere drøfting av om høgskolen når sine mål på dette området. Her kan rapporten spisses og forbedres ytterligere. I kapittelet om læringsmiljø og kvalitetsarbeid er det bl.a. innspill og klager fra «Klar melding» som fremlegges og behandles, samt at arbeidet med revisjon av kvalitetssystemet redegjøres for, og teksten om rammekvaliteten er en tradisjonell gjennomgang av infrastrukturen rundt studiene, rekruttering av personale, bibliotek og øvrige studieadministrative tjenester. I denne delen av rapporten påpekes flere områder hvor høgskolen må gjøre forbedringer. Det påpekes bl.a. at salene for laboratorieundervisning av studentene er mangelfulle og må utbedres. Stor studentøkning krever nyrekruttering av fagpersonale, og for deler av fagmiljøet er dette nødvendig allerede i dagens situasjon. Denne prosessen beskrives som krevende for en relativt liten høgskole som Narvik. For øvrig inneholder denne delen av rapporten også informasjon om høgskolens brukerundersøkelse, men det er ingen omtale av hva som er kommet ut av denne undersøkelsen. Når undersøkelsen nevnes, bør det også stå mer om hva som kom ut av undersøkelsen. Årsrapporten er i tillegg supplert med tallmateriale⁶ på utvalgte indikatorer som høgskolen anser som sentrale.

De vedlagte avdelingsrapportene om kvalitet i utdanningen er konkrete og rapporterer om det studienære kvalitetsarbeidet. Begge avdelingene har utført analyser og vurderinger under følgende overskrifter: studieporteføljen, studenttall og rekruttering, gjennomføring og frafall, læringsmiljø og kvalitetsarbeid, rammefaktorer og internasjonalisering. Komiteen mener avdelingenes rapporter inneholder gode analyser og vurderinger under flere av områdene.

I kvalitetsrapporten fra avdeling for teknologi for studieåret 2012/13 er det gjort vurderinger av studienes innretting med tanke på relevans og arbeidslivets behov. Det påpekes at master- og bacheloroppgaven ofte utføres i samarbeid med eksterne aktører, og at eksterne sensorer har industriell tilknytning. Det er uklart for komiteen hvilken kunnskap avdelingen har om hvordan den industrielle tilknytningen er avgjørende for/påvirker akademisk utvikling av sivilingeniørstudiene. Komiteen mener avdelingen bør undersøke også hvilken akademisk relevans de industrielle kontaktene har, og ikke bare fokusere på hvorvidt studiene er relevante for industrien. Det rapporteres at det er fokus på at mastergradsstudentene skal publisere i tidsskrifter allerede under studiene, og det rapporteres om at følgende programmer er planlagt evaluert: masterstudiet i integrert bygningsteknologi og masterstudiet i industriell teknologi. Flere andre tiltak for å styrke mastergradsstudiene er under vurdering. Omlegging av master i satellitteknologi er til vurdering, og det vurderes å innføre valgfagpakker. Komiteen kan se at sivilingeniørstudiene har fokus i rapporteringen, men savner enda grundigere

---

⁵ Definert som «evnen til å styre og organisere kvalitetsutvikling og kvalitetssikring», s. 5 Kvalitetshåndboken for HiN

⁶ For det meste er tallmaterialet hentet fra DBH.

analyser og drøftinger, og hva som kommer ut av analysearbeidet med tanke på tiltak og evt. videre utvikling av kvaliteten i masterstudiene.

Studentene som ble intervjuet hadde kjennskap til rapporteringskjedene. Det ble bekreftet at lærere utarbeidet emnerapporter som ble sendt videre i systemet, etter anvisninger fra systemet om hvor det skulle rapporteres videre. I årsrapporten er resultatene av dette ikke synlige, men det er kanskje mer naturlig at oppfølging av evalueringer foregår tett på de aktuelle emnene. På bakgrunn av årsrapporten kan en trekke den konklusjonen at det ikke er avdekket alvorlig svikt i utdanningskvalitet.

Emnerapporter settes i sammenheng med årshjulets frister for gjennomføring, og dette gir mer systematikk til arbeidet i følge flere av de ansvarlige for studiene. For avdeling for sykepleie synes det å være en klar og tydelig struktur på dette arbeidet, og under intervjuene ble det bekreftet at tilbakemeldinger fra studentene brukes aktivt i utviklingen av emner og studier.

Komiteen mener høgskolens arbeid med årlige kvalitetsrapporter er kommet godt i gang, og at det er nedlagt et betydelig arbeid i forbindelse med kvalitetsrapporten. Det systematiske kvalitetsarbeidet ved høgskolen dokumenteres godt ved rapporten. Rapporten synes å ha bred deltagelse og representerer synspunkter og innspill fra studentene, de ansatte og de øvrige rollene som er bekledd av ansatte i forsknings- og undervisningsstillinger. Komiteen mener sluttproduktet er et godt grunnlag for å danne seg et bilde av høgskolens utdanningskvalitet, og også for å foreta evt. budsjettmessige prioriteringer i ledelsen og i styret. Komiteen mener rapporten slik den nå fremtrer kan fungere som et grunnlag for beslutninger og prioriteringer innen kvalitetsarbeidet. Dessuten kan deler av innholdet i rapporten enkelt justeres og tilpasses de aktuelle avsnittene som rapporterer om studie- og utdanningskvalitet i «Rapport og planer», og dermed kan deler av teksten gjenbrukes. Komiteen oppfordrer høgskolen til å la rapporten være dynamisk i formen, og å endre og tilpasse denne fortløpende til høgskolens behov. Samtidig må det påsees at det sikres informasjon over tid på viktige indikatorer.

Komiteen mener det er viktig at ledelsen og styret sørger for tilbakemeldinger til dem som har utarbeidet rapportene, slik at en kan sørge for videre utvikling og motivasjon for rapporteringsarbeidet, og at det ikke utvikles en oppfatning av at rapportering er en «byråkratisk øvelse». Det er viktig å skape et dokument som er nyttig for studenter, fagmiljø og ledelse ved høgskolen. Komiteen mener også at høgskolen bør arbeide videre for at rapporten tydeligere får frem måloppnåelse for områdene som behandles i rapporten, og at målene samtidig kan gis en vurdering med tanke på hvilken utdanningskvalitet de indikerer.

3 Samlet vurdering i lys av evalueringskriteriene

Den sakkyndige komiteen har i tråd med *forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* vurdert de respektive sidene ved kvalitetssikringssystemet og de vurderingene av utdanningskvaliteten som institusjonen selv gjør. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i NOKUTs kriterier. Komiteen sammenfatter her sine vurderinger i henhold til den strukturen som de fem kriteriene gir.

3.1 Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur

Komiteen har merket seg en endring i engasjement og fokus rundt det systematiske kvalitetsarbeidet siden den forrige evalueringen. Institusjonen har satt et krav til bruk av kvalitetssystemet og til dokumentasjon av det systematiske kvalitetsarbeidet. Dette har fremkommet tydelig under intervjuene og i den tilsendte dokumentasjonen. Komiteen har fått klare svar på at institusjonen har tatt på alvor det som stod i den forrige rapporten. Et viktig råd i den forrige rapporten var å sørge for opplæring av ansatte og studenter i systematisk kvalitetsarbeid. Kvalitetskoordinatoren har spilt en aktiv rolle og gjort en innsats for å skape gode samarbeidsforhold mellom administrasjonen, ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og studentene. Komiteen mener dette er viktig og tilbakemeldingene under intervjuene var at prosessen oppleves som en styrking av kommunikasjonen mellom administrativ og faglige side, og det ble erkjent at kommunikasjonen hadde fungert dårlig tidligere.

Ut fra det skriftlige materialet og intervjuene er det fremkommet at arbeidet med å systematisere og dokumentere kvalitetsarbeidet har virket nødvendig og nyttig for institusjonen å ta tak i. Det rapporteres om merkbare endringer i hverdagen fra både studenter og særlig ansatte i utdannings- og forskerstillinger. Tilbakemeldingene under intervjuene fremhevet at kvalitetssikring er satt i system i mye større grad enn tidligere, og at det foreligger en tydeligere struktur. Arbeidet med å innføre endringer har vært konkret og praktisk og syntes å være nyttig. Under intervjuene kom det frem at kvalitetsarbeidet begynner å få en logisk sammenheng, og at dette er viktig for motivasjonen. Begge høgskolens fagavdelinger oppfattet at de hadde arbeidet med muligheter, men også begrensninger i kvalitetsarbeidet, hvor siktemålet var å oppnå felles forståelse for muligheter og begrensninger.

Endringene som høgskolen har arbeidet med å innføre, vil påvirke og endre organisasjonskulturen og kulturen rundt arbeid med systematisk kvalitetsarbeid ved høgskolen. Etter komiteens oppfatning var dette helt nødvendig. Med endringen vil kvalitetsarbeid i mer uformelle strukturer ikke lenger være en kritisk risikofaktor for institusjonen, og komiteen mener kvalitetsarbeidet i de uformelle strukturene kan opprettholdes, dersom dette fungerer godt.

Høgskolen har påbegynt arbeidet utfra en plan, og dette er kommet godt i gang. Det vil ta tid før høgskolen ser tydelige resultater av de pågående endringsprosessene. Høgskolen har imidlertid hatt suksess med å starte arbeidet med en grundig forankring av studiekvalitetssystemet i hele organisasjonen og å bedre dokumentasjonen av arbeidet med kvalitet ved HiN. Men det er viktig at høgskolen tar et ansvar for å opprettholde motivasjonen for det systematiske kvalitetsarbeidet.

Komiteens oppfatning er at det nå foreligger et større engasjement for systematisk kvalitetsarbeid i organisasjonen, og dette kan være et godt grunnlag for at kvalitetsarbeidet også skal fremme utvikling av utdanningskvalitet i tillegg til sikring av kvaliteten.

3.2 Mål, plan og ledelsesforankring

Høgskolen har tillagt tydeliggjøring av ansvar og roller i det systematiske kvalitetsarbeidet meget stor betydning for å skape eierskap til, og kultur for, systematisk kvalitetsarbeid. Ledelsesforankring har vært et tydelig strategisk grep i prosessen med å styrke kvalitetskulturen. Presiseringene som er gjort i kvalitetshåndboken angående ansvarsfordeling og roller i kvalitetsarbeidet er viktige, og komiteen ser at høgskolen har lagt ned en betydelig innsats for å implementere det systematiske kvalitetsarbeidet i organisasjonen. Direktøren har nedsatt en arbeidsgruppe («kvalitetsgruppen»), som har gjort en innsats for at linjeledelsens ansvar for systematisk kvalitetsarbeid blir reelt og konkret. Komiteen oppfordrer høgskolen til å fortsette å stimulere til ledelsesforankring av kvalitetsarbeidet, og å justere ansvars- og rollebeskrivelsen utfra erfaringer og behov som hele organisasjonen har. I den forbindelse er det viktig at høgskolen også samtidig vurderer alternative strategier for å fremme systematisk kvalitetsarbeid. Komiteen mener slike kunne være å fremheve suksesser og å gi konkrete eksempler på sammenhenger hvor kvalitetssikringssystemet utgjør en forskjell for virksomheten og dens beslutningsprosesser.

Ansvar, prosesser og aktører som inngår i kvalitetssystemet er nå klart beskrevet, og høgskolen har startet et arbeid for å tilpasse kvalitetssystemet til institusjonens behov. Kvalitetssystemets mål er tydelig beskrevet, men det er rom for ytterligere tydeliggjøring og utvikling av målene for utdanningskvalitet. Kvalitetsarbeidet er knyttet også til at institusjonen fortløpende setter tydeligere mål som gir retning for kvalitetsarbeidet. Høgskolen bør fremover utnytte potensialet som finnes i det nylig etablerte ph.d.-studiet for videre utvikling av utdanningskvaliteten ved hele institusjonen, og særlig for et område som FoU-basert utdanning.

Det er viktig at høgskolen sørger for at kvalitetssystemet kontinuerlig er oppdatert, relevant og nyttig. Tiltak som sikrer motivasjon blant ansatte og studenter er viktige. Komiteen oppfordrer høgskolen til å fortsette med et konkret og åpent arbeid preget av god dialog med alle aktører i kvalitetsarbeidet. Det bør avsettes ressurser til videre arbeid med motivasjon for kvalitetsarbeidet i organisasjonen.

3.3 Innhenting av dokumentert informasjon om kvaliteten i utdanningen

Ved forrige evaluering var ikke systemet tatt i full bruk. Kvalitetshåndboken anga kilder til innhenting av informasjon, men informasjon om kvalitet i utdanningen var ikke dokumentert i tilstrekkelig grad. Høgskolen hadde selv til dels erkjent disse forholdene i kvalitetsrapporten som var utarbeidet for de siste tre studieårene, og det var også rapportert om at f.eks. studentevalueringene fungerte dårlig også i evalueringen fra 2007.

Den innsendte dokumentasjonen i forbindelse med denne evalueringen, som bl.a. har sett nærmere på hvordan kvalitetssikringssystemet fungerer i forbindelse med mastergradsstudier, viser at det gjennomføres studentevalueringer på en god og systematisk måte. Under intervjuene med både bachelor- og mastergradsstudentene ble det bekreftet at det ble gjennomført studentevalueringer og at disse var nyttige og relevante. Fagmiljøet var også positive til at evalueringer som hadde vært utført over lengre tid, nå er satt i system. Det blir utarbeidet emnerapporter som sammenholder studentevalueringene med lærernes synspunkter. Komiteen registrerer at det på institusjonivå er dokumentert større systematikk i arbeidet med å innhente informasjon om kvalitet i utdanningen.

Dokumentasjonen av dette arbeidet er bedre enn ved forrige evaluering, noe som gir et bedre grunnlag for institusjonell læring enn tidligere.

For høgskolens mastergradsstudier er det fremlagt relevant dokumentasjon på systematisk innhenting av informasjon om kvalitet i kurs og emner, men komiteen vil påpeke at evaluering av hele studietilbud (mastergrader), som er krevende, må gjennomføres.

Kvalitetssystemet legger opp til at hele studieprogram skal evalueres. Hoveddelen av høgskolens studier er rammeplanstyrte og høgskolen fremførte at disse har mindre behov for slike evalueringer. Komiteen mener både bachelor- og mastergradsstudier bør evalueres som hele program. Det er planer om evaluering av flere mastergradsstudier ved høgskolen, men komiteen kan ikke se at en er kommet særlig langt i arbeidet. Høgskolen tilbyr seks forskjellige program for sivilingeniørstudier (master i teknologi), og det ville styrke høgskolens kvalitetsarbeid om studieprogramforvaltningen tok utgangspunkt i programevalueringer. Det bør være både studenter og eksterne medlemmer i slike evalueringer. På lengre sikt vil dette kunne være en god investering for høgskolens utdanningskvalitet.

Høgskolen benytter eksterne sensorer og har omfattende kontakt med industrielle partnere. Men disse kildene til informasjon om kvalitet i utdanningen utnyttes ikke systematisk. Høgskolen bør prioritere å avsette større ressurser til dette, slik at en får flere kilder til informasjon om kvaliteten.

Etter komiteens syn er den systematiske innhenting av informasjon om kvalitet i utdanningen nå i gang og vel dokumentert. Komiteen mener imidlertid at forvaltningen av studieprogram, særlig av mastergradsstudier/sivilingeniørstudier, må styrkes gjennom evalueringer av hele program, noe som i dag er nesten helt fraværende.

3.4 Analyse, vurdering og rapportering

Det foreligger en egen årsrapport om utdanningskvalitet ved høgskolen og dette styrker høgskolens systematiske kvalitetsarbeid. Høgskolen har lyktes i å skape engasjement og tiltro til rapporteringsarbeidet, og skal motivasjonen opprettholdes er det avgjørende at rapporten blir et viktig dokument for studenter, ansatte og ledelse ved høgskolen. Rapporten fra studieåret 2012/13 fremstår som oversiktlig og informativ. Det er planer om å videreutvikle rapporten og å utforme den med sterkere tilknytning til virksomhetsmålene og styringsparameterne, noe som er et konstruktivt grep.

Hovedrapporten, men særlig avdelingenes rapporter, inneholder analyser og vurderinger av sentrale aspekter ved utdanningskvalitet. Det fungerer godt med en oppsummering av mål og tiltak som avdelingene har formulert i innledningen til hovedrapporten. Det er viktig at slike tydelige mål og tiltak følges opp ved at resultatene av tiltakene etterspørres. En slik oppfølging kan gi et godt grunnlag for diskusjoner i styret og institusjonsledelsen om utdanningskvalitet. Selve hovedrapporten kunne etter komiteens mening i større grad ha drøftet hvorvidt høgskolen når sine mål på utdanningskvalitetsfeltet. Dette ville styrket dokumentets betydning i høgskolens strategiske utviklingsarbeid, og bidratt til enda mer synlige resultater av høgskolens rapporteringsarbeid innen utdanningskvalitet.

Høgskolen har lagt ned et betydelig arbeid for å motivere til å utarbeide rapporten i linjen, og tilbakemeldingen under intervjuene var at dette fungerte tilfredsstillende. Komiteen mener det er viktig at «rapportforfatterne» får tilbakemeldinger på at rapporten har hatt virkning. Styret og ledelsen bør formidle at tiltak og utviklingsprosjekter er igangsatt på bakgrunn av rapporten, og at det er avsatt ressurser til tiltak for å styrke utdanningskvaliteten.

Komiteens vurdering er at arbeidet med å videreutvikle årsrapporten har medført at den gir et bedre grunnlag for å lære av hverandre på tvers av fagfelt både innad i avdelingene og på tvers av dem, og at institusjonsledelsen har bedre grunnlag for å foreta prioriteringer i arbeidet med utdanningskvalitet.

3.5 Bruk av kunnskapen til kvalitetsforbedring

Det fremgår av årsrapporten at den kunnskapen som kvalitetsarbeidet frembringer brukes til kvalitetsforbedring og utvikling av utdanningskvaliteten. Det fremkommer tydelig i avdelingenes kvalitetsrapporter, hvor begge avdelingene rapporterer om flere eksempler på tiltak som enten er planlagt eller iverksatt for å bedre påpekte forhold på bakgrunn av analyser og vurderinger. Avdelingene har iverksatt tiltak i forbindelse med lav studiepoengsproduksjon, høyt frafall i enkelte studier, få utreisende studenter (internasjonalisering), utdaterte og utidsmessige laboratorier, dårlig bemanning på enkelte fagområder og tilpassing av enkelte studietilbud. Komiteen kan se at analyser og vurderinger følges opp med tiltak og forslag til tiltak. Eksempler på tiltak er tettere oppfølging av studenter, digitalisering av undervisningen og undervisningsmaterialet, justering av innhold i studietilbud. Det fremstår derimot ikke tydelig om høgskolen vurderer hvorvidt tidligere iverksatte tiltak har hatt effekt, noe som bør omtales i den årlige kvalitetsrapporten. Høgskolen har satsset betydelige ressurser på nettbasert utdanning, og komiteen finner dette spennende, men oppfordrer også til å vurdere hvordan dette påvirker kvaliteten i utdanningen. Komiteen understreker at høgskolen fremover må prioritere å følge opp rapportering om resultatene av tiltakene, slik at en kan høste erfaring av kvalitetsarbeidet som utføres.

Komiteen forventer at aktiv bruk av kvalitetssystemet fremover vil gi flere gode eksempler på hvordan kunnskapen som utvikles i kvalitetsarbeidet vil gi forbedringer i utdanningskvaliteten.

4 Konklusjon – har Høgskolen i Narvik et tilfredsstillende system for kvalitetssikrings av utdanningen?

Komiteen mener at institusjonens ansvar for å sikre en kvalitetskultur er noe som er høyt prioritert i dagens organisasjon. Komiteen ser at det foregår endringer i kulturen rundt kvalitetsarbeidet, og at det er stor oppmerksomhet på å gi kvalitetsarbeidet en større grad av systematikk. Både dokumentasjonen og intervjuene bekrefter dette. Det fremkommer tydelig at det er et bredt engasjement for det systematiske kvalitetsarbeidet. Arbeidet med å forankre systematikken i organisasjonen er klar og tydelig, og komiteen mener det er viktig å opprettholde den motivasjonen som er tilstede. Det er derfor viktig at resultatene av bruken av kvalitetssystemet formidles tilbake til alle som deltar i arbeidet, og at en på dette grunnlaget fortsetter å utvikle og tilpasse det systematiske kvalitetsarbeidet ytterligere til høgskolens behov. Det er viktig at lokale initiativ til sikring og utvikling av utdanningskvalitet følges opp, og at utviklingsaspektet ved det systematiske kvalitetsarbeidet fremover gis større oppmerksomhet. Det er svært viktig at det fremover redegjøres mer systematisk for hvilken effekt de iverksatte tiltak for å bedre utdanningskvaliteten har hatt.

Komiteen kan se at det siden forrige evaluering er dokumentert bruk av høgskolens kvalitetssystem og at kvalitetsarbeidet dokumenteres på en bedre måte. Det utføres evalueringer og innhentes informasjon hovedsakelig fra studentevalueringer og emnerapporter, det rapporteres om utdanningskvalitet, og høgskolen har på plass et analyse- og vurderingsarbeid som ligger til grunn for flere eksempler på tiltak som er iverksatt for å bedre utdanningskvaliteten.

Komiteen kan se at kvalitetssystemet er implementert og reelt i bruk, men kan også se at det foreløpig ikke er dokumentert tydelige resultater av kvalitetsarbeidets betydning for utdanningskvalitet over tid. Det forventes at høgskolen fremover vil kunne fremvise målbare/konkrete resultater av kvalitetsarbeidet, som igjen vil motivere til videre utvikling av kvalitetskulturen ved høgskolen.

Komiteen anbefaler at system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik godkjennes. Komiteen anbefaler også at NOKUT følger opp med en ny evaluering innen to år, for å se hvordan det systematiske arbeidet gir resultater som brukes i organisasjonen.

5 Komiteens råd om videre utvikling av kvalitetsarbeidet

Med utgangspunkt i de vurderinger som er gjort av systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Narvik, har komiteen følgende anbefalinger for videre utvikling av institusjonens kvalitetsarbeid:

- Høgskolen må gjennomføre evalueringer av et eller flere hele studieprogram. Evaluering av mastergradsprogram bør gis førsteprioritet. Mastergradsstudiene er viktige studier for høgskolens profil og aktuelt i lys av både nylig akkreditert ph.d.-studium og planer om å opprette flere mastergradsstudier.
- Høgskolen må følge opp mer systematisk hvordan effekten av tiltak som iverksettes for å forbedre utdanningskvalitet virker. Redegjørelsen for dette bør innarbeides i årsrapporten.
- Høgskolen bør kartlegge hvilken akademisk relevans tett samarbeid med landsdelens arbeids- og næringsliv har, og hvilken betydning det har for utdanningskvaliteten.
- Høgskolen bør videreutvikle virksomhetsrelevante indikatorer for styringskvalitet, og evaluere effekten av at ansvaret for kvalitetsarbeidet så tydelig er plassert i linjen. Styringskvaliteten må gis en bredere omtale i årsrapporten.
- Høgskolens årsrapport om utdanningskvalitet bør tydeligere diskutere måloppnåelsen for høgskolens utdanningskvalitet.

6 Vedlegg

6.1 Program for den sakkyndige komiteens besøk ved institusjonen

Program for besøket ved Høgskolen i Narvik 13. - 14. mai 2014

Tirsdag 13. mai	
09.00 - 09.30	Komitémøte
09.45 - 10.45	studenter fra bachelorstudier, begge avdelinger
11.00 - 12.00	studenter fra mastergradsstudier /sivilingeniørutdanninger
12.00 - 13.00	Lunsj
13.00 - 13.45	Områdeledere, studiekoordinatorer og emneansvarlige fra mastergradsstudier/sivilingeniørutdanninger
14.00 - 14.45	Dekaner og prodekaner, begge avdelinger
15.00 - 15.45	LMU

Onsdag 14. mai	
09.00 - 10.00	Komitémøte
10.00 - 10.45	Studie- og programområdeledere/studiekoordinatorer bachelorstudier, begge avdelinger
11.00 - 12.00	Lunsj
12.00 - 12.45	Kvalitetskoordinator, konstituert studiesjef, kontorsjef
13.00 - 14.00	Komitémøte
14.00 - 14.45	Tilbakemeldinger til ledelsen (direktør, rektor, konstituert studiesjef, kontorsjef)

6.2 Den sakkyndige komiteens mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier skal dette bemerkes i komiteens rapport.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet
- dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen.
- komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke. Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

6.3 Dokumentasjon fra Høgskolen i Narvik

- redegjørelse for hva som er gjort for å utvikle og forbedre systemet: «Videreutvikling av system for kvalitetssikring ved Høgskolen i Narvik», Narvik den 28. mars 2013
- presentasjon av institusjonens system for kvalitetssikring: «Kvalitetshåndbok», Narvik den 28. mars 2013
- årsrapport for det siste året: «Utdanningskvalitet ved Høgskolen i Narvik. Rapport fra studieåret 2012/13», Narvik i desember 2013
- organisasjonskart for Høgskolen i Narvik (datert 13.03.2014)
- utvalgt dokumentasjon som illustrerer bruk av kvalitetssystemet i forbindelse med mastergradsstudier/sivilingeniørstudier:
  - **dokumentasjon fra Master i industriell teknologi**
    - div emneevalueringer
    - div emnerapporter
    - rapport fra studieprogrammet for studieåret 2011/12 og 2012/13
    - rapport fra programområde industriell teknologi
  - **dokumentasjon fra Master i satellitteknologi**
    - div emnerapporter
    - rapport fra studieprogrammet
    - rapport fra programområde elektromekaniske systemer
  - **dokumentasjon fra i Master integrert bygningsteknologi**
    - div emnerapporter
    - rapport fra studieprogrammet
    - rapport fra programområde bygg og energi
  - **dokumentasjon fra fellesmatematiske emner**
    - div emneevalueringer
    - div emnerapporter
  - **periodisk evaluering av studieprogram**
    - prosedyre 2.3 Studieprogram – evaluering og rapportering
    - retningslinjer for evaluering av studieprogram
    - prosedyre 2.2 Revisjon, tilpasning og oppdatering av fag-/studieplan
    - rapport vedrørende periodisk evaluering av Integrert bygningsteknologi
    - rapport vedrørende revisjon tilpasning og oppdatering av studieplan masterstudiet Industriell teknologi
    - periodisk evaluering masterstudiet i satellitteknologi

6.4 NOKUTs evalueringskriterier

Ved evaluering av institusjonenes interne kvalitetsarbeid gjøres det en helhetlig vurdering av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det. Det skal legges vekt på:

- a. Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur: om institusjonen stimulerer til engasjement for kvalitetsarbeid blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer,
- b. Mål, plan og ledelsesforankring: om mål, ansvar, prosesser og aktører som inngår i kvalitetssystemet er klart beskrevet (systemets strukturelle oppbygning), og hvordan systemet for kvalitetssikring utvikles i tråd med institusjonenes behov,
- c. Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene: om sikring og vurdering av kvaliteten i hvert enkelt studium bygger på dokumentert informasjon som systematisk innhentes fra flere kilder, og om det er særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier,
- d. Analyse, vurdering og rapportering: om den informasjonen som systemet genererer; analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledernivå,
- e. Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring: om tiltak for forbedringer iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalyser som gjøres.

Merknad til kapittel 6

Institusjonene skal kontinuerlig og systematisk arbeide for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen. Det interne systemet for kvalitetssikring av utdanningen skal frambringe kunnskap institusjonen trenger i sikringen og utviklingen av utdanningene som tilbys. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Gjennom faste rutiner og prosesser i en årlig syklus frembringes, vurderes og anvendes informasjon om det enkelte studium, og om institusjonens utdanningsvirksomhet generelt.

Institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten er institusjonens eiendom. Det er derfor institusjonen selv som ut fra egen størrelse, faglig profil og andre lokale behov bestemmer hvordan det skal utformes. Det samme gjelder for den dokumentasjonen som systemet frembringer.

7 Appendix: Uttalelse til rapport fra sakkyndig komité – Høgskolen i Narvik

NOKUT
postmottak@nokut.no

att: Gerhard Y. Amundsen

Deres ref.:

Vår ref.:
14/0084/AG

Narvik,
16.10.14

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved HiN – kommentarer til rapport fra sakkyndig komité

Høgskolen takker for en god og grundig rapport etter institusjonsbesøket i mai 2014. Vi deler komiteens synspunkt om at det er viktig å opprettholde motivasjonen for kvalitetsarbeid som er opparbeidet i organisasjonen.

Rapporten gir mye positiv tilbakemelding, blant annet:

- Komiteen ser at det er tatt grep i hele organisasjonen for å styrke det systematiske kvalitetsarbeidet ved høgskolen, og at det har vært arbeidet målrettet med å formidle høgskolens forventninger til deltakelse i kvalitetsarbeidet og skape felles forståelse for verdien av systematisk kvalitetsarbeid. (side 6)
- Svarene som framkom under intervjuene indikerer at eierskapsfølelsen til systemet er styrket, og komiteen mener dette er et godt grunnlag for videre kvalitetsarbeid ved høgskolen. (side 11)
- Under intervjuene kom det klart fram at både studenter og lærere er kjent med begge typene av emneevalueringer. Studentene som ble intervjuet bekreftet at evalueringer følges opp påfølgende semester, og det ble gitt flere eksempler på hvordan innhentet informasjon i studentevalueringene har blitt brukt til forbedring. (side 13)
- Komiteen mener avdelingenes rapporter inneholder gode analyser og vurderinger under flere av områdene. (side 15)

I vårt videre arbeid med å utvikle kvalitetsarbeidet ved høgskolen vil vi ta med anbefalingene fra komiteen.

NOKUT anbefaler høgskolen å gjennomføre evaluering av ett eller flere studieprogram, her bør mastergradsprogram gis førsteprioritet. Høgskolen har igangsatt slik evaluering av to mastergradsprogram, hvor vi blant annet tar utgangspunkt i NOKUTs kriterier for

akkreditering. Høgskolen vil involvere eksterne og studenter i evalueringsarbeidet. Vi har merket oss NOKUTs råd om å styrke kvalitetsarbeidet ved å koble mastergradsstudiene, og utviklingen av dem, tydeligere til ph.d-studiet.

Høgskolen får råd om å følge opp systematisk effekten av igangsatte tiltak. Dette har vært tema i interaksjonsgruppen, et samarbeidsforum for representanter fra fagsiden og fra studieadministrasjonen. Basert på diskusjon i gruppen har vi gjort endringer i malene for kvalitetsrapportering for å fange opp dette på en bedre måte.

Vi registrerer komiteens råd om å kartlegge hvilken akademisk relevans et tett samarbeid med arbeids- og næringsliv har og hvilken betydning det har for utdanningskvaliteten. Det stilles spørsmål om hvilken kunnskap avdelingen har om hvordan den industrielle tilknytningen er avgjørende for / påvirker akademisk utvikling av sivilingeniørstudiene. Disse spørsmålene er blant annet aktuelle å ta opp i forbindelse med evalueringen av mastergradsprogram.

I kvalitetsrapporteringen for 2013/14 vil vi ha med oss NOKUTs kommentarer om at styringskvalitet må gis en bredere omtale i årsrapporten, i fjorårets rapport var den «både kort og lite informativ». Likedan forventningen om at vi tydeligere bør diskutere måloppnåelsen for høgskolens utdanningskvalitet.

Høgskolen vil arbeide videre med utviklingen av LMU og har registrert rapportens kommentarer om at LMU bør utvikle sin rådgivende rolle overfor dekaner og høgskolestyre og bidra med kommentarer og innspill til den årlige kvalitetsrapporten.

Med vennlig hilsen

Arne Erik Holdø
Rektor

Anne Gjerløw
Kontorsjef